

De jeugd heeft Purmerend

Visie, kaders en speerpunten jeugdbeleid

Purmerend, Oktober 2008

1. VISIE EN KADERS

1.1. Woord vooraf

De gemeenteraad van Purmerend hecht grote waarde aan een samenhangend beleid en gecoördineerde uitvoering daarvan op het gebied van jeugd. Daarom heeft ze in 2006 besloten om een jeugdregisseur te laten aanstellen binnen de gemeentelijke organisatie. Deze regisseur is na de gemeentelijke reorganisatie, die in 2007 is doorgevoerd, met ingang van 1 oktober 2007 begonnen. In april 2008 zijn aan de leden van het Forum Samenleving van de gemeenteraad de elementaire kaders van het integrale jeugdbeleid gepresenteerd, samen met de belangrijkste uitgangspunten voor de verdere uitwerking van kaders op een aantal voor de jeugd essentiële beleidsvelden. Het vervolgproces heeft geleid tot deze jeugdvisie.

1.1.1. *Leeswijzer*

- Dit document is bedoeld als richtinggevend kader voor de verdere vormgeving van jeugdbeleid binnen algemene beleidsterreinen.
- Eerst wordt een beeld geschetst van de jeugd en het jeugdbeleid van tegenwoordig.
- Vervolgens een visie.
- Dan volgen de elementaire kaders.
- Tot slot in deel 1; de belangrijkste knelpunten met daaruit voortvloeiend de topprioriteiten.
- In deel 2 worden de speerpunten per beleidsveld voor de komende jaren aangegeven.

1.2. Inleiding

1.2.1. *De jeugd van tegenwoordig*

Er wordt vaak een positief beeld geschetst van het gemiddelde opgroeien en opvoeden in ons land. De Nederlandse opvoeding verloopt volgens de meeste deskundigen in doorsnee goed: de meeste ouders voeden met toewijding hun kinderen op en weten een evenwicht te vinden tussen het stellen van regels en het toestaan van vrijheden. De Nederlandse jeugd zelf is gemiddeld genomen tevreden met haar eigen leven en met haar opvoeders. Met de meeste jeugdigen, ook de allochtone jeugdigen, gaat het goed. De gezondheid is doorgaans goed, het opleidingsniveau stijgt voortdurend en psychische en gedragsproblemen en jeugdcriminaliteit nemen niet toe. In internationale vergelijkingen scoort de Nederlandse jeugd goed bij psychische gezondheid en leerprestaties.

Tegelijkertijd zijn er signalen dat het met (een deel van) de jeugd en de opvoeding daarvan minder goed gaat. Naast degenen die het “democratisch opvoeden” roemen staan zij die kritiek hebben op het te weinig stellen van regels. Zij vinden dat de jeugd binnen en buiten het gezin in een te vrijblijvend klimaat opgroeit. Er is angst voor radicalisering van groepen jongeren door uitingen van extremisme, racisme en discriminatie. Overlast van jongeren, van het wegpesten van buurtbewoners tot het plegen van vernielingen is de schrik van veel buurten en wijken.

Verontrustend zijn de gegevens over kindermishandeling in ons land. Geregeld komen er berichten in de media over kinderen die zijn overleden als gevolg van mishandeling of verwaarlozing.

Uit onderzoeken van de universiteiten van Leiden en Amsterdam blijkt dat jaarlijks in Nederland tussen 100.000 en 160.000 kinderen worden mishandeld. Dat betekent verhoudingsgewijs voor Purmerend ongeveer tussen de 500 en 800 kinderen per jaar.

Er zijn ook zorgen over het grote aantal jeugdigen dat het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie. En er worden vragen gesteld bij het klimaat waarin kinderen en jongeren opgroeien. Is er voor hen wel voldoende aandacht en ruimte (letterlijk en figuurlijk)? Worden hun talenten wel voldoende aangesproken?

1.2.2. De toekomst voor onze jeugd

Er ligt een zware opdracht voor onze jeugd in het verschiet. Het voortzetten van een democratische en welvarende samenleving waarin een naar verhouding grote groep oudere en minder actieve burgers afhankelijk wordt van hen die nu nog jong zijn.

Alom wordt beseft dat wat er in de ontwikkeling van kinderen en jongeren gebeurt grote gevolgen heeft, niet alleen voor de individuele kinderen en jongeren zelf, maar ook voor het functioneren van de samenleving nu en in de toekomst.

Het is daarom van essentieel belang dat alle jeugd van tegenwoordig de aandacht krijgt die ze verdient en dat het beleid zich richt op dat wat nodig is om alle jeugd optimale kansen te bieden.

1.2.3. Het jeugdbeleid van tegenwoordig

Er is in Nederland een uitgebreid voorzieningssysteem voor de jeugd en voor de problemen van de jeugd. In de afgelopen decennia is hier door de overheid extra in geïnvesteerd, niet alleen met financiële middelen maar ook met een grote hoeveelheid aandacht en beleid. Zo kan gewezen worden op onderwijsvernieuwingen, zowel in het reguliere als het speciale onderwijs; op herstructureringen in de jeugdzorg; op meerdere landelijke programma's ter ondersteuning van het lokale jeugdbeleid. Een bijzondere impuls van de Rijksoverheid was de Operatie Jong waarin het jeugdbeleid interdepartementaal werd doorgelicht in samenwerking met gemeenten en provincies. Geen gebrek aan aandacht voor jeugd dus bij bestuurders en beleidsmakers.

Tegelijkertijd zijn er grote problemen bij het jeugdbeleid. Lokale overheden, ook in Purmerend, geven aan gestelde doelen niet goed te kunnen realiseren. Er zijn veel te lange wachtlijsten voor jeugdzorg en jeugdbescherming. De recidive van jeugdige delinquenten is hoog. Er is veel te doen over de versnippering en verkokering van het jeugdbeleid en de uitvoering daarvan.

De huidige tendens is verharding van het beleid. Dit is te zien aan initiatieven en gedachten als meer onder toezichtstellingen, verplichte opvoedingsondersteuning, kampen voor probleemjongeren en het afpakken van kinderbijslag enerzijds en een sterk accent op de wens tot beheersing door vroegsignalering met o.a. het Elektronisch Kinddossier (EKD) en de Verwijsindex anderzijds.

Met dit soort aanpakken wordt deels voorbij gegaan aan de beschikbare wetenschappelijke en praktische kennis. Want daaruit blijkt dat persoonlijk contact een van de belangrijkste sleutels voor succesvol beleid is, zeker als in dat contact sprake is van het creëren van hoop, perspectief en waardering.

De focus in beleid en uitvoering richt zich in grote mate op de groep waar het minder of niet goed mee gaat. Dat bergt het gevaar in zich dat beleid, uitvoering en bijbehorende middelen zich in grote mate richten op deze groep en dat er daardoor onvoldoende oog is voor de grote groep die vrij probleemloos opgroeit. Een evenwichtige verdeling van aandacht en middelen is hier gewenst.

Het is zaak om deze landelijke ontwikkelingen en tendensen om te zetten naar beleid dat is afgestemd op de situatie in Purmerend. Startpunt voor de beleidsontwikkeling vormt een visie die als nastrevenswaardig eindbeeld wordt gezien.

1.3. Visie

Deze visie is een richtinggevend denkkader, bedoeld als input voor beleid en uitvoeringsplannen. Ze kent geen specifieke tijdhorizon. Ze geeft de ambitie van het stadsbestuur weer, verwoord als ideaalsituatie. De realisatie is afhankelijk van de politieke keuzes die worden gemaakt en de financiële middelen die steeds beschikbaar zijn.

Voortschrijdend inzicht kan en zal leiden tot aanpassing van deze visie.

De hier geformuleerde visie staat niet op zichzelf, maar past binnen de visie die is vastgesteld voor het gehele beleid van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Ook de visies op de Wet werk en bijstand, Wonen en Zorg verhouden zich prima tot onderstaande jeugdvisie:

1.3.1. Jeugdvisie

Kinderen en jongeren groeien op in een leefomgeving en in een pedagogisch klimaat waarin hen alle ruimte en waar nodig ondersteuning en begeleiding geboden wordt. Ze kunnen veilig kind zijn. Ze worden uitgedaagd om hun talenten volledig te ontplooien. Waarbij ze zich zodanig ontwikkelen dat ze als individu met zelfvertrouwen in het leven staan en zich ook realiseren dat ze een onderdeel zijn van de samenleving en zich daarnaar gedragen. Ze nemen hun verantwoordelijkheid, doen mee en hebben daarvoor zelfwaardering. Ze geven die waardering aan anderen en krijgen die ook van hen.

1.4. Elementaire Kaders

- Versterken van het zelfoplossende vermogen van kind, jongere, gezin, familie en waar nodig de gehele sociale context. Ondersteuning en begeleiding die er op is gericht om de betrokken personen weer op eigen benen te zetten vergt veel inzet, maar levert wel een duurzamer resultaat op.
- Op alle terreinen van het jeugdbeleid moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van aandacht over alle doelgroepen die binnen de jeugd kunnen worden onderscheiden. Alle jeugd moet in staat worden gesteld talenten optimaal te ontplooien en in de vrije tijd kunnen rekenen op een zo compleet mogelijk aanbod van sportvoorzieningen, ontmoetingsplekken, uitgaansgelegenheden enz.
- In de uitvoering van het jeugdbeleid is het belangrijkste uitgangspunt; het "vinden van de balans". Hiermee wil gezegd zijn: het vertrekpunt is dat bij ondersteuning en interventie de helpende hand wordt geboden. Positieve, persoonlijke aandacht met perspectief op verbetering en altijd maatwerk. Daar staat tegenover dat maatschappelijk onaanvaardbaar gedrag niet wordt geaccepteerd en op passende wijze wordt gesanctioneerd. De aanpak is positief stimulerend en waar nodig repressief. Indien noodzakelijk zal bemoeizorg worden toegepast.
- Veel aandacht moet uitgaan naar preventie en vroegsignalering. Want voorkomen is beter dan genezen en hoe eerder je er bij bent hoe groter de kans op succes, tegen relatief lage kosten. Hierbij is wel essentieel dat een opgevangen signaal moet worden gevolgd door een actie.
- Bij begeleiding is continuïteit een doorslaggevende succesfactor. Eén persoon die langere tijd als hét aanspreek- en coördinatiepunt voor alle ondersteuning fungeert. Alleen op die manier kan gewerkt worden aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie.
- Op maat gemaakte en uitgebreide informatievoorziening. Extra aandacht is nodig voor zorgvuldige en begrijpelijke formulering van informatiemateriaal.

- Een zo kort mogelijke responsetijd. Op probleemsignalen moet snel worden gereageerd. (Te) laat ingrijpen leidt vaak tot schrijnende verslechtering van de probleemsituatie. Daar waar ingrijpen noodzakelijk is en hulp wordt afgewezen wordt bemoeizorg toegepast.
- In contact blijven. Het grootste probleem ontstaat als jeugdigen en jongeren in de anonimiteit verdwijnen en daardoor niet meer bereikbaar zijn voor degenen die hen willen helpen bij het oplossen van hun problemen.

1.5. Belangrijkste knelpunten en prioriteiten

Het beleid dat zich richt op het faciliteren van alle jeugd in Purmerend, moet vooral gewoon worden voortgezet. Daar moet onverminderd in geïnvesteerd worden.

Er zijn daarnaast binnen het jeugdbeleid veel zaken die extra aandacht verdienen. Alles strijdt om prioriteit. Er zijn echter onderwerpen die van het grootste belang zijn. Op deze onderwerpen en de daaruit voortvloeiende beleidsprioriteiten zal jeugdregie zich de komende periode vooral concentreren.

- Er zijn (te) veel overlegvormen en op diverse onderdelen (te) veel partijen die dezelfde activiteiten ondernemen. Dit leidt tot een onoverzichtelijke "spaghetti".
- Kinderen moeten veilig kunnen opgroeien. Dat betekent dat een veilige gezinssituatie een vereiste is.
- Jongeren moeten uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. Het behalen van minimaal een startkwalificatie in het onderwijs is een goede garantie voor een duurzame instroom op de arbeidsmarkt.
- Goede samenwerking tussen alle partijen die zich met jeugd en jongeren bezig houden en een heldere verdeling/ toewijzing van verantwoordelijkheden leidt tot snelle en adequate hulp. De samenhang is nu niet altijd duidelijk. Er is lang niet altijd sprake van één aanspreekpunt voor situaties waarin meerdere partijen betrokken zijn bij hulpverlening/ ondersteuning.
- Voor de jeugd in de leeftijd van 16 tot 21 jaar zijn in Purmerend nauwelijks uitgaan- en/of ontmoetingmogelijkheden.

Bovenstaande constatering leiden tot het volgende lijstje van beleidsprioriteiten:

- a) Grote inzet op de activiteiten die bijdragen aan preventie, vroegsignalering en vroeghulp is nodig. Hierbij is een breed aanbod van opvoedingsondersteuning voor alle ouders van groot belang. Met dit soort investeringen wordt het meeste en grootste rendement gehaald en bovenal het best bijgedragen aan een gezonde en veilige opgroeisituatie voor Purmerendse kinderen.
- b) Multi-probleemgezinnen. Een opeenstapeling van risicofactoren die van invloed zijn op opvoeden en opgroeien, zoals slechte woonsituatie, armoede, scheiding, werkloosheid, geweld, psychische problemen leidt bijna per definitie tot een sterke vergroting van de kans op ontwikkeling- en gedragproblemen op latere leeftijd. Hier moet samenhangende hulpverlening met één plan en één aanspreekpunt per gezin komen.
- c) Versterking van zelfoplossend vermogen van personen gezinnen en families moet worden gestimuleerd middels onder andere de Eigen Kracht Conferenties.
- d) Kindermishandeling en -verwaarlozing. Staat praktisch garant voor blijvende schade aan het zich ontwikkelende kind. Opsporen, signaleren en aanpakken van kindermishandeling is soms ook letterlijk van levensbelang. Bereidheid tot signalering moet drastisch omhoog. Er moet snel gereageerd worden op signalen.

- e) Aandacht voor jongeren die niet op het maatschappelijk wenselijke spoor zitten door oorzaken als; geen startkwalificatie, (neiging) tot crimineel gedrag, verslavingsproblemen, radicalisering en grote schulden.
- f) Samenwerking in de keten en tussen de instellingen die met de uitvoering van het jeugdbeleid actief bezig zijn moet beter worden geregeld. De gemeente moet hier een regierol in nemen. Met daarbij bijzondere aandacht voor het veld opvoeden en opgroeien.
- g) In contact blijven met alle jeugd. Vooral in de puberleeftijd is dat niet altijd gemakkelijk. Via ambulante jongerenwerk en straathoekwerk moet permanent in beeld zijn waar welke groepen zich bewegen in de stad. Dat moet voor diverse leeftijdscategorieën een passend activiteiten aanbod opleveren. Uit de ervaringen tot nu toe en de systematisch gehouden jeugdonderzoeken komt de wens tot het uitbreiden van het activiteiten aanbod voor de groep in de leeftijd 16+ naar voren. Hierbij wordt ook de wens om te komen tot een stedelijk jongeren centrum geuit. Zo'n centrum zou zich dan moeten richten op ontmoeting en ontspanningsmogelijkheden voor jeugd in de leeftijd van ongeveer 16 tot 21 jaar. Nader onderzoek naar nut en noodzaak van zo'n stedelijke voorziening is hier gewenst

2. SPEERPUNTEN PER BELEIDSVELD

In dit deel worden de belangrijkste speerpunten voor een aantal beleidsterreinen genoemd. Een flink deel van deze speerpunten zijn of worden in gang gezet via landelijk beleid. In die gevallen gaat het dan soms nog om Purmerendse invullingen van de vrije ruimtes. In andere gevallen gaat het om echte keuzes voor Purmerend: doen we het wel of niet.

2.1. Opvoeden en opgroeien

Opvoeden gaat grotendeels "vanzelf". Al eeuwen lang wordt dit proces van generatie op generatie voortgezet. In het overgrote deel van de gevallen gaat dit ook probleemloos. Van oudsher vindt ondersteuning in dit proces plaats door familie, buurt en sociale omgeving. Dat moet vooral zo blijven en dat vraagt in de huidige tijd extra inspanning. Want door de toenemende individualisering hogere arbeidsparticipatie en 24-uurs economie eroderen de sociale netwerken. Het aanbieden van ondersteunende structuren via bijvoorbeeld actief aanbieden van opvoedingsondersteuning is hierop een noodzakelijk antwoord. Daarbij is het goed om datgene wat uit wetenschappelijke hoek over dit onderwerp beschikbaar komt onder de aandacht te brengen van iedereen die opvoedt of opvoeding ondergaat. Opvoeden en opgroeien is de belangrijkste schakel van het gehele jeugdbeleid. Als kinderen opgevoed worden in een positief pedagogisch klimaat en op kunnen groeien in een omgeving die veilig en zorgzaam voor hen is dan biedt dat de beste garantie voor groei naar evenwichtige volwassenheid. Ook als kinderen met lichamelijke of psychische beperkingen geboren worden liggen in dit werkveld de sleutels voor een voor hen zo goed mogelijk leven.

Er zijn een aantal grote projecten in gang gezet en er komt nog meer op ons af als het gaat over kind en gezin.

2.1.1. Ontwikkeling van Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Deze voorziening wordt een kennis- en expertisecentrum voor alle ouders en kinderen die informatie willen over opvoeden en opgroeien. Daarnaast moet het de plek zijn waar hulp worden geboden bij opvoedingsvraagstukken en indien nodig adequate doorverwijzing naar specialistische hulp plaats vindt.

Het wordt een plek waar iedereen met kinderen min of meer vanzelfsprekend naar toe gaat. De kern wordt gevormd door het Consultatiebureau, kraamzorg, verloskundigen en opvoedingsdeskundigen. Waar mogelijk aangevuld met speel-o-theek, kinderopvang en peuterspeelwerk.

De volgende functies worden gebundeld in het CJG:

1. Het basistakenpakket van de jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar;
2. De vijf gemeentelijke taken Wmo/Wet op de jeugdzorg functies:
 - Informatie en advies;
 - Signalering;
 - Toeleiding naar hulp;
 - Licht pedagogische hulp;
 - Coördinatie van zorg.
3. Verloskundige zorg / kraamzorg;
4. Schakelfunctie Zorg en Advies teams.

Niet alle activiteiten hoeven binnen het centrum plaats te vinden, maar worden wel van daaruit gecoördineerd en aangestuurd. Denk hierbij bijvoorbeeld de samenwerking met de zorgadviesteams in primair en voortgezet onderwijs.

Ook de voorlichtingsfunctie voor jongeren kan waarschijnlijk beter buiten de deuren van het CJG worden gepositioneerd, al is het alleen maar vanwege de aantrekkelijkheid voor de jeugd.

Voor actieve opvoedingsondersteuning zal de weg naar het gezin toe noodzakelijk zijn. De gemeente heeft de leidende rol in het geheel. Landelijk zullen wettelijke kaders worden geschapen die deze coördinerende en regisserende rol een formele basis geven. Het programmaministerie van Jeugd en Gezin gaat uit van één CJG per 30.000 inwoners. Voor Purmerend betekent dit dat de komende jaren maximaal 3 van deze centra worden gerealiseerd.

2.1.2. Kindermishandeling

Het meest schrijnende dat een kind kan overkomen in zijn jonge jaren is fysieke en/of psychische mishandeling door eigen gezinsleden. Kinderen missen hierdoor de essentiële ervaring van kunnen vertrouwen op nabije mensen en het weten dat er personen zijn waar ze zich liefdevol aan kunnen hechten.

De RAAK-methodiek die voor het aanpakken van dit probleem op landelijk niveau is ontwikkeld, met bijdrage van een proef die in Purmerend is uitgevoerd, moet zo snel mogelijk in Purmerend en omgeving verder worden geïntensiveerd.

De methodiek behelst voor een groot deel het trainen van mensen, veelal professionals die veel met kinderen werken, in het herkennen van signalen van kindermishandeling, het vergroten van de bereidheid kindermishandeling te melden en uiteraard het adequaat en snel reageren op signalen.

2.1.3. Aanpak Multiprobleemgezinnen

Combinaties van problemen als schulden, inkomensproblemen, verslaving, psychische problemen, huiselijk geweld en dergelijke creëren voor kinderen een situatie die bijna nooit kan leiden tot opgroeien naar evenwichtige volwassenheid. Daarom alleen al verdient de aanpak van dit soort gezinnen prioriteit. In regionaal verband is er een goede werkwijze en een werkbaar plan van aanpak gerealiseerd. Het komt er nu vooral op aan dit daadwerkelijk in te voeren. De kern van deze aanpak: Eén gezin, één plan, één gezinscoach. Hiermee wordt de afstemming en samenwerking in de zorgketen sterk gestimuleerd.

2.1.4. Eigen Kracht Conferenties

Kinderen die niet veilig opgroeien en van wie de ontwikkeling en ontplooiing ernstig verstoord raken worden, zo nodig met bemoeizorg, in een veiliger en voor hun ontwikkeling meer stimulerende situatie gebracht.

Dit moet echter pas gebeuren als alles is geprobeerd om het gezin of de familie in staat te stellen de problemen zelf op te lossen. Ondersteuning, training, coaching gericht op versterken van de direct betrokkenen. Als sluitstuk, het instrument Eigen Kracht Conferentie. Deze methodiek behelst het bij elkaar brengen van een groep mensen uit gezin, familie vrienden en buurt, die in een gezamenlijke conferentie een probleem binnen een gezin bespreken, een plan van aanpak opstellen en de uitvoering van dat plan bewaken. De conferentie komt tot stand onder professionele begeleiding, en bij de voorbereiding en ook nadien zijn de reguliere zorginstanties betrokken. Het grote voordeel van deze werkwijze is dat in veel gevallen een plan ontstaat dat voor een groot deel door de deelnemers aan de conferentie zelf wordt uitgevoerd en daardoor de eigen kracht versterkt.

2.1.5. Elektronisch Kind Dossier

Vanaf 1 januari 2009 krijgt ieder kind dat in Nederland wordt geboren een elektronisch kinddossier jeugdgezondheidszorg (EKD JGZ). Dit dossier bevat informatie over het kind, de gezinssituatie en de omgeving volgens het motto: geen kind buiten beeld.

Consultatiebureauartsen en verpleegkundigen van de jeugdgezondheidszorg houden het

EKD JGZ bij. Zij gebruiken het EKD JGZ bij elk contactmoment voor registratie en informatie. Verschillende instanties voegen signalen aan het dossier toe zonder dat ze het kunnen inzien. Op die manier is de privacy van het kind geborgd en kan de jeugdgezondheidszorg zonodig snel hulpverlening inzetten.

Het EKD vervangt de papieren dossiers en de bestaande lokale EKD-systemen. Vanaf 1 januari 2009 krijgen alle kinderen van 0 tot 19 jaar een EKD op het moment dat zij in contact komen met de jeugdgezondheidszorg. Een ander doel van het EKD is het inzicht geven in de gezondheidssituatie en de gezondheidsrisico's van groepen kinderen. De individuele kinddossiers leveren samen een schat aan informatie op over de normaalwaarden van gezonde kinderen. Zo ontstaat een meer accuraat beeld van wat wel en wat niet gezond is. Deze kennis draagt bij aan een kwalitatief betere jeugdgezondheidszorg.

2.1.6 Ontwikkeling Verwijsindex

De Verwijsindex zorgt er voor dat instanties die problemen signaleren bij jongeren gegevens kunnen uitwisselen. Zijn er twee instanties die via de Verwijsindex een probleem signaleren, dan ontvangen de melders een "niet pluissignaal" en nemen ze contact op met elkaar. Door samen te werken kan een jongere die in de problemen is geraakt snel worden geholpen. Een aantal regio's heeft al een eigen verwijsindex. Als een jongere in de ene gemeente woont, in een andere gemeente naar school gaat en in een derde gemeente uitgaat, dan brengt de verwijsindex signalen van instanties uit verschillende gemeenten bij elkaar. Hiermee wordt voorkomen dat bepaalde probleemjongeren buiten beeld blijven. Het is de bedoeling dat de komende tijd steeds meer regio's/ gemeenten zich aansluiten bij de Verwijsindex Risicjongeren. Purmerend sluit voor de realisatie van deze verwijsindex aan bij de ontwikkelingen in de stadsregio via het project Matchpoint.

2.1.7. Samenwerking in de keten

De laatste jaren wordt falende samenwerking tussen organisaties die werkzaam in de jeugdhulpverlening genoemd als oorzaak voor soms dodelijke ongevallen/voorvallen met jonge kinderen. Elk kind dat sterft doordat de nodige hulp niet op tijd of zelfs helemaal niet is ingezet, is er een te veel. Daarom is het van belang om alles in het werk te stellen om de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen diverse instanties te verbeteren. Niet omdat het niet goed gaat, maar omdat het beter kan. Daarbij wordt gestreefd naar zo veel mogelijk "warme overdracht". Dat wil zeggen, de ene hulpverlener stopt pas als de volgende hulpverlener contact heeft gemaakt.

Vooraf de vorming van het Centrum Jeugd en Gezin met de bijbehorende rolversterking van de gemeente, de invoering van het elektronisch kinddossier en de verwijsindex zullen bijdragen aan een betere en snellere samenwerking in de keten van opvoeden en opgroeien.

2.1.8. Inventarisatie Opvoedingsondersteuning

Opvoedingsondersteuning is één van de voorbeelden waarbij sprake is van een ondoorzichtig aanbod in de Purmerend en omstreken. Zowel instanties uit de zorg als commerciële partijen bieden producten aan op dit terrein.

Het is noodzakelijk om een complete inventarisatie te maken van partijen die opvoedingsondersteuning aanbieden en van de door hen aangeboden producten.

Op basis van zo'n inventarisatie kan een afgewogen besluit worden genomen over welke producten/diensten op dit gebied de gemeente al dan niet moet inkopen.

2.1.9. Triple P

Triple P staat voor Positief Pedagogisch Programma. Oorspronkelijk ontwikkeld in Australië en nu ook in Nederland bezig aan een opmars. In deze kadernotitie wordt wat uitgebreider op dit programma ingegaan omdat het de basis vormt waarmee het veld van opvoeden en opgroeien aan elkaar verbonden kan worden. Het is én een opvatting over opvoeden, én een methodiek van werken én het is onderverdeeld in interventieniveaus. Dat laatste is vooral handig omdat het taakafbakening tussen diverse partijen sterk vereenvoudigt. In onze regio is al overeenstemming over invoering van deze manier van werken en is een start gemaakt. Purmerend is penvoerder bij de invoering van dit programma in onze regio. De komende tijd zal veel energie gestoken moeten worden in het daadwerkelijk toepassen van deze methode in het pedagogische werkveld.

Doelstelling:

- competentere opvoedingsgedrag bij het omgaan met gedrag- en faseproblemen (bedoeld wordt hier fasen in de opvoeding als zindelijkheid, peuterpubertijd enz);
- minder gebruik van dwingende en negatieve disciplinevormen;
- betere communicatie over opvoedingskwesties tussen ouders onderling en tussen ouders en kind, en
- minder opvoedingsstress

De 5 basisprincipes:

1 Kinderen een veilige en stimulerende omgeving bieden

In de eerste plaats is het belangrijk dat een omgeving kinderen veiligheid biedt, zowel emotioneel (beschikbaar zijn als ouder) als fysiek (gevaarlijke situaties voorkomen). Daarnaast is het belangrijk dat kinderen voldoende ruimte en stimulans krijgen om zich te ontwikkelen. Kinderen die lekker spelen vervelen zich niet en lopen minder kans gedragsproblemen te ontwikkelen.

2 Kinderen laten leren door positieve ondersteuning

Positieve aandacht en aanmoediging van hun ouders motiveren een kind om nieuwe dingen te leren en hun vaardigheden verder te ontwikkelen. Als ouders waardering tonen voor de dingen die hun kind goed doet is de kans bovendien groter dat het kind zich vaker zo zal gedragen.

3 Een aansprekende discipline hanteren

Een aansprekende en positieve discipline houdt in dat ouders snel reageren als hun kind zich niet goed gedraagt, in plaats van af te wachten of het gedrag vanzelf ophoudt. Het betekent ook dat ouders op een heldere manier instructies geven aan hun kind over wat ze van hem verwachten en over welk gedrag ze niet tolereren. Zo leert het kind wat de regels zijn en hoe hij zich hoort te gedragen.

4 Realistische verwachtingen hebben van het kind

Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Het is belangrijk dat ouders realistische verwachtingen hebben van hun kind op een bepaalde leeftijd. Als ouders te veel van hun kind verwachten of te vroeg bepaalde dingen eisen, kunnen er problemen ontstaan. Ook moeten ouders niet verwachten dat hun kind perfect is en alles goed doet; ieder kind maakt fouten en doet dat meestal niet met opzet.

5 Goed voor jezelf zorgen

Ouders moeten ook niet te veel van zichzelf als opvoeder verwachten, want ook ouders maken fouten. Wees dus niet te streng voor jezelf! Opvoeden is iets dat iedereen met vallen en opstaan leert. Het ouderschap is gemakkelijker als ouders ook goed voor zichzelf zorgen. Wanneer ouders hun eigen behoeften vervullen, kunnen ze veel makkelijker geduldig, consequent en beschikbaar zijn voor hun kinderen.

De 5 interventieniveaus

- Informatiecampagnes
- Voorlichtingsgesprekken
- Gericht advies bij specifieke zorgen
- Ondersteuning bij ernstige gedragsproblemen
- Gezinsinterventie bij ernstige gedragsproblemen

2.2. Onderwijs

Na in het eerste paar jaren van zijn leven vooral alles te hebben geleerd van zijn ouders, is een kind in de leeftijd van 4 tot minstens 18 jaar een groot deel van zijn dagelijks leven bezig met deelname aan het onderwijs. Kinderen verwerven inzicht en kennis. Daarnaast worden hen vaardigheden bijgebracht. Het geleerde stelt hen in staat om als volwaardig burger aan het sociaal maatschappelijk leven deel te nemen en moet ook leiden tot het behalen van minimaal een startkwalificatie voor deelname op de arbeidsmarkt.

2.2.1. Lokale educatieve agenda

De gemeente heeft sinds enige tijd de mogelijkheid om op gelijkwaardige basis met schoolbesturen afspraken te maken over een zogenaamde Lokale Educatieve Agenda. Het gaat hier om een gezamenlijke verantwoordelijkheid van schoolbesturen en gemeente. Dit proces komt nu in Purmerend op gang. Het is een goed voertuig voor het realiseren van integraal jeugdbeleid. Deze agenda biedt bij uitstek kansen om onderwijs en flankerende beleidsterreinen met elkaar in verbinding te brengen. De bundeling van kennis en middelen van gemeenten en scholen zal in een gezamenlijk programma een goede bijdrage leveren aan kwaliteitsverbetering van het gehele onderwijsproces, schooluitval verminderen en leiden tot meer leerlingen die het onderwijs met een startkwalificatie verlaten.

De ambitie voor een dergelijk programma:

- Voor- en vroegschoolse educatie: Uit vele onderzoeken blijkt dat als kinderen op de basisschool beginnen met taal- en ontwikkelingsachterstand dat eigenlijk in de loop van het onderwijsproces niet meer in te halen is. Aan de andere kant blijkt dat met eenvoudige ingrepen als o.a. voorleesprojecten een goede impuls gegeven kan worden aan in dit geval de groei van de woordenschat. Door aan een CJG kinderopvang, peuterspeelzaal en speel-o-theek te koppelen ontstaat een ideale plek om achterstanden structureel op te sporen en VVE aan te bieden
- Zorg in en om de school. Een sterke impuls geven aan de samenwerking tussen zorgadviesteams van de scholen en de CJG's.
- Zorg voor jeugdigen die buiten de boot dreigen te vallen. Dat gaat dan om de aandacht binnen de school, het bieden van extra begeleiding en ook het aanbieden van tijdelijk even buiten de schoolmuren leren in een reboundvoorziening.
- Ook heldere afspraken over handhaving van de Leerplichtwet met het gemeentelijke team Leerplicht en snelle melding van voortijdige schoolverlaters bij het RMC.
- De vormgeving en positionering van schoolmaatschappelijk werk.
- Het aanbieden van opvoedingsondersteuning aan ouders met kinderen in de (beginnende) puberteit.
- Het invoeren van projecten/wedstrijden die de talentontwikkeling van leerlingen stimuleren. Zoals de "Willie Wortelwedstrijd" in Leiden en meer aandacht voor toptalenten en rolmodellen.
- Het leggen van de verbinding tussen het onderwijsveld en de het automatiseringssysteem Jongeren Centraal dat de samenwerking in het Jongerenloket ondersteunt.
- Beperken van de lesuitval op de middelbare scholen.

Deze agenda vormt de input van gemeentezijde. Gezamenlijk met de schoolbesturen zullen de prioriteiten worden bepaald.

2.2.2. Brede scholen

Dit verschijnsel is in Purmerend al volop in ontwikkeling. Daar moeten we vooral mee doorgaan. De brede school is een middel om onderstaande doelen te bereiken. De precieze invulling staat niet op voorhand vast maar hangt af van de buurt en omgeving waar hij moet komen.

- De ontwikkelingskansen van leerlingen vergroten en verbreden door na schooltijd op een laagdrempelige manier gebruik te maken van vrijetijdsvoorzieningen en van voorzieningen die bijdragen aan het wegwerken van achterstanden
- Voorzien in de behoefte aan dagarrangementen voor kinderen (waarvan de ouders werken)
- Het in samenwerking met andere partijen aanbieden van een activiteitenaanbod dat verleidt/prykkelt tot deelname van buurt- en wijkbewoners om zodoende bij te dragen aan participatie en leefbaarheid.

2.2.3. Weefraam

Weefraam is een in Nederland uniek instrument. Het is een manier van werken die erop is gericht kinderen, hun klasgenoten, gezin en familie te laten ervaren en leren dat mensen van mening kunnen verschillen. Dat je over het hebben van verschillen van inzicht op een respectvolle manier met elkaar kunt praten. Anders zijn is niet per definitie fout.

Er zijn op onze wereld verschillende culturen, denkwijzen en manieren van leven. Daarover van gedachten wisselen, zonder meteen te (ver-)oordelen, en nieuwsgierig zijn naar andere gedachten. Dat is de essentie van Weefraam.

In 2007 werd op acht scholen les gegeven aan 46 groepen (gedurende 31 weken) waarmee 245 kinderen werden bereikt en hun klasgenoten en families.

Dit instrument verdient uitbreiding in Purmerend.

2.2.4. Natuur- en milieueducatie (NME)

Schoolwerktuinen en kinderboerderij zijn de belangrijkste verschijningsvormen van NME in Purmerend. Iedereen die in Purmerend is opgegroeid heeft zijn of haar eigen groenten en bloemen gekweekt in de schooltuin en heeft als kind minstens enkele keren de kinderboerderij bezocht.

Al jarenlang is er binnen de gegeven omstandigheden goed werk geleverd en zijn er ook nieuwe initiatieven ontwikkeld, maar het is absoluut tijd voor doorontwikkeling van deze vorm van aanvullend onderwijs

- De kinderboerderij is toe aan een grondige opknapbeurt. Huisvesting van de dieren hoort voorbeeldig te zijn. Dat is zeker voor een aantal diersoorten op dit moment aan de minimale kant. Ook de presentatie mag eigentijdser en voorzien van meer informatie over dier, verzorging en leefwijze.
- Het milieuaspect is onderbelicht in het activiteitenaanbod van NME. In een tijd waarin de milieuproblematiek steeds meer de aandacht van iedereen krijgt is het wenselijk om kinderen al in een vroegtijdig stadium te informeren over het wel en wee van ons milieu.
Het gaat er dan om hen te laten zien wat de problemen zijn die we al hebben en die op ons afkomen, en hen laten begrijpen wat dit betekent en laten zien wat 'we' en ook 'zijzelf' er aan kunnen doen.
- Veel scholen uit de omgeving van Purmerend bezoeken de kinderboerderij en er is ook vraag naar meer. NME moet zich ontwikkelen tot hét Waterlands centrum voor educatie op het gebied van natuur en milieu. Een groter bereik maakt ook investering in meer diersoorten, meer lespakketten en een leslokaal met multimediale faciliteiten verantwoord en beter mogelijk door meer inkomsten.

2.2.5. Leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten (RMC)

Deze wettelijke taken van de gemeente vragen om goede samenwerking met scholen. Hun bereidheid om te melden is bepalend voor het succes van deze instrumenten.

Ook hier is de inzet in eerste instantie gericht op het bestrijden van onrechtmatig verzuim en tegengaan van voortijdig schoolverlaten.

Als kinderen en ouders zich moedwillig onttrekken aan de leerplicht, en zeker bij het zogenaamde "luxe verzuim" ten behoeve van verlengde schoolvakanties en kunnen reizen buiten het hoogseizoen, is hard en consequent optreden vereist.

Het RMC stimuleert scholen om zelf hun leerlingen binnen boord te houden en zoekt in samenwerking met het Jongerenloket naar oplossingen voor hen die de school toch de rug toekeren. De Talentenwerkplaats is een belangrijk instrument in het bevorderen van sociale activering van jongeren.

Purmerend gaat daarnaast met de scholen het convenant "aanvalsplan op schooluitval" ondertekenen. Dit convenant heeft tot doel het voortijdig schoolverlaten met 40% terug te dringen in de periode tot 2012. Hiermee moet opgemerkt worden dat Purmerend het al goed doet op dit punt. Het aantal voortijdig schoolverlaters ligt in Purmerend lager dan het landelijke gemiddelde.

2.3. Werk en Inkomen

Een kind dat opgroeit in een gezin waar de financiële middelen erg beperkt zijn omdat ouder(s) moet leven van een inkomen op of net boven het minimumniveau heeft minder mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijke leven dan leeftijdgenootjes die in gezinnen met een ruimere beurs opgroeien. Kinderen mogen niet de dupe worden van de financiële problemen van hun ouders. Jongeren die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie zijn uiterst kwetsbaar op de arbeidsmarkt en lopen meer risico om vroeg of laat in een uitkeringssituatie terecht te komen.

Inkomensondersteuning voor kinderen

In Purmerend wordt gelukkig al een aantal jaren een ruimhartig beleid gevoerd op dit punt. Ook met speciale voorzieningen gericht op kinderen. Denk hierbij aan de computer voor schoolgaande kinderen, de sport&cultuurvergoeding die per kind wordt toegekend en ook het zomerzwembadabonnement dat in 2008 en 2009 weer beschikbaar is. Op dit punt is onderzoek naar creatieve wegen om nog meer te kunnen betekenen voor deze kinderen gewenst. Speciale aandacht is er nodig voor de groep kinderen van ouders met een inkomen boven de 120% van het sociaal minimum die doordat ze in een schuldsaneringstraject zitten een besteedbaar inkomen hebben dat onder het sociaal minimum uitkomt.

2.3.1. Schulden

Een groeiende groep jeugdigen heeft problemen in het omgaan met geld. De groep met (grote) schulden groeit. Bijvoorbeeld: één op de tien jongeren in de leeftijd van 18-24 jaar heeft schulden.

Onlangs is in Purmerend het in schuldhulpverlening gespecialiseerde bureau Activa opgericht en gestart. Dit bureau biedt ook voor de jeugdige doelgroep ondersteuning bij het oplossen van schuldenproblemen. In samenhang met het onderwijs moeten nog meer activiteiten die gericht zijn op voorlichting en preventie worden ontwikkeld

2.3.2. Reïntegratie

De re-integratie is er op gericht om de jeugd voor te bereiden en te plaatsen op de arbeidsmarkt. De aanpak is er op gericht met deze jongeren te zoeken naar hun talenten, hen daarmee te laten werken, en zo gemotiveerd te raken alsnog een startkwalificatie te halen. Want één op de vijf 18-24 jarigen heeft geen startkwalificatie. Dit heeft momenteel grote aandacht en vraagt om een multidisciplinaire aanpak. Hier raken de taken van de sociale dienst, onderwijs en economische zaken elkaar. In een tijd van hoogconjunctuur is elke gekwalificeerde arbeidskracht dringend nodig. En bij een neergaande conjunctuur is de groep zonder diploma's de meest kwetsbare.

2.3.3. Jongeren Centraal

Het Jongerenloket, waarin Werk&Inkomen, leerplicht/RMC, CWI, SMD, Bureau Jeugdzorg en Regiocollege samenwerken, maakt het bieden van de beste ondersteuning op snelle wijze mogelijk. Deze samenwerking moet verder uitgebouwd en geprofessionaliseerd worden, en krijgt een grote impuls door de deelname aan het project Jongeren Centraal. Dit ondersteunende automatiseringsinstrument maakt snelle on-line informatie-uitwisseling mogelijk en genereert, op basis ingevoerde signalen, taken voor de deelnemende partij die het best in actie kan komen.

2.3.4. Talentenwerkplaats

De begin 2007 opgestarte Talentenwerkplaats, waar jongeren kansen krijgen om hun talenten (weer) te ontdekken en te ontwikkelen, blijkt een goed instrument om de ontwikkeling richting startkwalificatie een impuls te geven. De resultaten van het eerste jaar zijn prima. Diverse jongeren keren terug naar het onderwijs, een aantal kiest voor de weg leren en werken tegelijk, en een grote groep kiest er voor om aan het werk te gaan en daar in de praktijk te onderzoeken hoe ze hun weg op de arbeidsmarkt verder vorm willen geven.

Slechts een klein deel komt uiteindelijk in de uitkering terecht omdat zij vooral op zorgondersteuning zijn aangewezen.

De Talentenwerkplaats zal zijn aanbod verder uit moeten breiden, meer diversiteit in werkervaring aanbieden, vooral voor meiden. Door de voortdurende hoogconjunctuur is de doelgroep die zich nu nog meldt voor deelname behept met meer en meer ingewikkelde problemen. Dat vraagt om innovatie en uitbreiding van het aanbod. Activiteiten die in eerste instantie gericht zijn op sociale activering en vrijwilligerswerk moeten worden ontwikkeld. Dit betekent wel intensievere en langere trajecten waarvoor voldoende begeleidingscapaciteit voorhanden moet zijn.

Het succes van de Waterlandtalentenbaan heeft ook een keerzijde. De jongeren die echt geen zin hebben om aan het werk of naar school te gaan, en die ook geen beroep doen op een uitkering, raken uit beeld. Ze melden zich niet meer bij het Jongerenloket. Dit is ook een groep waarin de risico's op ontsporing het grootst zijn.

Voor deze groep wordt een speciaal project ontwikkeld en opgestart om ze op te sporen, o.a. via huisbezoeken en samenwerking met straathoekwerk en jongerenwerkers.

2.3.5. Wet sociale werkvoorziening

Er is nog een categorie jongeren die extra aandacht nodig heeft. De groep die het Voortgezet Speciaal Onderwijs verlaat.

Jarenlang is in deze jongeren door bevlogen leerkrachten geïnvesteerd om ze zo goed als mogelijk voor te bereiden op deelname aan het maatschappelijke en werkzame leven.

Het verwerven van een plek op de arbeidsmarkt is voor hen een lastige klus. Het feit dat ze een Wajong-uitkering hebben en/ of zodanig beperkt dat ze een Wsw-indicatie hebben, schrikt veel werkgevers af. Als gemeente hebben we de taak om het goede voorbeeld te geven door deze groep zelf kansen te bieden bij onze eigen organisatie, en door het eisen van "sociaal rendement" op onze investeringen bij inkoop en aanbesteding.

We moeten, binnen deze groep, de jongeren die zijn aangewezen op de sociale werkvoorziening een voorkeurspositie verlenen bij instroom.

2.4. Welzijn

In het kader van jeugdbeleid wordt hier met Welzijn bedoeld: het bieden van mogelijkheden om elkaar te ontmoeten en het aanbieden van activiteiten die bijdragen aan persoonlijke ontwikkeling en sociale samenhang.

Waar welzijnsactiviteiten plaatsvinden in voorzieningen die worden gerund door het Welzijnswerk dan geldt tevens nog: het verstrekken van informatie over onderwerpen waar men vragen over heeft, en waar nodig het zorgen voor doorverwijzing naar professionele hulpverlening.

Welzijn biedt zo mogelijkheden voor ontmoeting, versterken van zelfhulp, onderlinge hulp, ontspanning, bevordering van onderling begrip en versterken van sociale samenhang. Dat leidt tot de volgende functies voor het welzijnswerk;

1. Ontmoeting/recreatie/ontspanning

- Laagdrempelige ontmoetingsplek voor jongeren
- Ruimte voor contact tussen verschillende culturen en subculturen.

2. Vorming/educatie

- Talentontwikkeling
- Informatieverstrekking

3. Activering/participatie

- Vraaggerichte activiteiten
- Activiteiten voor en door jongeren
- Programmering door jongeren
- Ruimte voor contact met buurtbewoners (jongeren betrekken bij eigen leefomgeving, volwassenen betrekken bij leefomgeving jongeren)
- Jongeren betrekken bij samenleving

4. Preventie

- Doorverwijzing naar hulpverlening voor ondersteuning en interventie
- Contacten onderhouden en registreren hanggroepen
- Veiligheid
- Signalering

Dat wordt in Purmerend vorm gegeven door voor verschillende leeftijdscategorieën een aanbod te creëren. Hierbij gelden een paar heldere criteria:

- Hoe jonger hoe dichterbij huis.
- Tot 16 jaar alle aanbod zonder mogelijkheden voor alcoholgebruik en roken.

Grofweg is het volgende aanbod te onderscheiden:

0 - 6 jaar

- De speelvoorzieningen in de buurt. In de directe omgeving: zandbak, wipkip, glijbaantje, klimrek e.d.
- Speel-o-theek: ontmoeting voor jonge ouders en hun kinderen, mogelijkheden tot lenen van speelgoed.

6-11 jaar

- Trapveldjes
- Plekken om hutten te kunnen bouwen, ruige speelplekken
- Klim- en klautertoestellen

11 - 15 jaar

- Ontmoetingsplekken in de openbare ruimte: skatebanen, hangplekken, pannavelden, kunstgrasvelden, basketballooiën of -veldjes
- Gericht aanbod in de wijkcentra en enkele tienercentra in de stad. Hier moeten in wijkcentra aparte ruimtes voor beschikbaar zijn, zodat er ruimte andere gebruikers gelijktijdig aanwezig kunnen zijn.

- Aanbieden van discoactiviteiten zonder alcohol. "Fris is cool". Jeugdigen op een actieve manier laten ervaren dat je ook zonder alcohol goed kunt feesten, swingen en uit je dak kan gaan.
- Kinderdisco in wijkcentra en Leeghwaterbad.

16 - 21 jaar

- Ontmoetingmogelijkheden in de buitenruimte met overdekte zitplekken waar mogelijk in combinatie met sportieve voorzieningen
- Nagaan of de gewenste uitbreiding van het activiteitenaanbod voor deze groep te realiseren is en of dat moet leiden tot de vorming van een stedelijke voorziening.

Leeftijdscategorie-overlappend zijn er nog:

- Het Kinderparadijs; een stedelijke speelplek waar ravotten en hutten bouwen mogelijk is
- De Purvak-activiteiten. Binnen en buiten evenementen en activiteiten die worden aangeboden in vakantieperiodes.

Voor alle jongeren is er op buurt-, wijk en stedelijk niveau een goed aanbod van voorzieningen. Dat betekent een speelplaats of een trapveldje in de buurt voor de jongsten, activiteiten en ontmoetingsplekken op wijkniveau voor de tieners en een aanbod op stedelijk niveau voor de oudere jongeren.

Dit vraagt nog om sociaal cultureel werk met activiteiten voor 16+ op stedelijk niveau, en met activiteiten voor 16- op wijkniveau. Alle activiteiten worden op stedelijk niveau met elkaar afgestemd zodat er geen sprake van overlap is, maar juist van aanvulling.

Dat leidt tot de volgende wensen:

- Speel-o-theek, waar mogelijk koppelen aan Centrum voor Jeugd en Gezin
- Basismodel voor aanbieden van activiteiten.
 - 0 -11 jaar in buurten, centra jeugd en gezin en wijkcentra
 - 12 -16 jaar in aparte ruimtes in de wijkcentra of tienercentra
 - 16 -21 jaar Stedelijk Jongerencentrum?

2.4.1. Stedelijk jongerencentrum?

De doelstelling is het creëren van een aansprekend activiteitenaanbod voor jongeren van 16 tot 21 jaar gericht op ontmoeting, recreatie, educatie, sport en muziek. Het gaat om een integraal aanbod dat mede op basis van participatie van de jongeren zelf invulling moet krijgen en waarin verschillende subculturen van jongeren iets van hun gading moeten kunnen vinden.

Nagestreefde effecten van het project zijn:

- het bieden van ontmoetingsruimte en ontspanningsmogelijkheden
- het bieden van perspectief aan jongeren die dreigen uit te vallen
- het verminderen van onrust en overlast in de wijken
- vroegtijdig signaleren van problemen
- gerichte doorverwijzing naar instanties die concrete hulp kunnen bieden

Op basis van het ontwikkelde aanbod wordt bezien of dit in een Stedelijk Jongerencentrum zou moeten uitmonden en of zo'n voorziening haalbaar is. Een toekomstig SJC zou dan vorm moeten krijgen in goed overleg met het sociaal cultureel werk, straathoekwerk en uiteraard de jongeren zelf.

Voor het onderdeel muziek is dan goed overleg en afstemming met P3 noodzakelijk. Beide voorzieningen en hun aanbod aan activiteiten zouden elkaar dan moeten aanvullen.

2.4.2. Schoolvakanties

In overleg met de uitvoeringsorganisatie voor het welzijnswerk moet worden bekeken hoe we er voor kunnen zorgen dat er in de schoolvakanties voldoende aanbod blijft voor de kinderen die achterblijven omdat ze niet op vakantie gaan en/of kunnen gaan. Juist voor deze groep is het natuurlijk erg sneu als er door vakantiesluitingen nauwelijks aanbod voor hen is.

2.5. Cultuur Sport en Recreatie

Purmerend wordt door jongeren ervaren als een stad waar te weinig te doen is. Het aanbod sluit niet altijd goed aan op de interesses en cultuur van de jongeren. Dit zijn constatering die vanuit de jeugdenquêtes als ook in directe contacten worden geuit. De vrije tijdssfeer is een wezenlijk onderdeel van het jeugdbeleid. Wij moeten een inhaalslag maken met het aanbod op het gebied van de vrije tijd. Vrije tijd in de zin van; cultuur, sport, recreatie en andere vormen van vrijetijdsbesteding

2.5.1. Cultuur

In Purmerend is enkele jaren geleden het Poppodium P3 geopend. Naast het genoemde poppodium zijn er andere vormen om aan de jongerencultuur actief en passief vorm te geven. Een veel voorkomend voorbeeld hiervan is de organisatie van een jongerencultuurfestival in de open lucht. Een geschikte locatie hiervoor in Purmerend is het amfiteater in het Leeghwaterpark. Een dergelijk jongerencultuurfestival moet dan een aanvulling zijn op het onderdeel Cityslam zoals Reuring dat sinds een aantal jaren aanbiedt. Een festival moet zich dan vooral richten op plaatselijke/regionale muziekgroepen. Daarnaast moet er op zo'n festival ruimte zijn voor allerlei andere vormen van cultuuruitingen gericht op jeugd en jongeren. Om zo'n festival tot stand te brengen is de inbreng van jongeren zelf onmisbaar. Daarnaast is de ervaring nodig van bij voorbeeld Reuring en/of van het team van het poppodium.

2.5.2. Cultuurbereik en cultuurparticipatie van jongeren

Het vergroten van het cultuurbereik onder jongeren en het bevorderen van deelname aan cultuuruitingen zien we als een onderdeel van het lokale jeugdbeleid. Via projecten als culturele vorming in het basis- en voortgezet onderwijs en projecten als Het Kunstproject in het voortgezet onderwijs gebeurt er al een en ander om deze doelstelling te bereiken. Nederlands Kindertheater (NKT) en de Muziekschool trekken ook in ruime mate jeugd aan en dragen zo bij aan culturele vorming. Ook de medewerking van jongeren bij de realisatie van de poëzieroute in het Purmerbos is een goed voorbeeld.

2.5.3. Cultuureducatie

In Purmerend is vorig jaar een uitstekende notitie Cultuureducatie aangenomen. Het beleid wordt op de diverse onderwijsniveaus (BO en VO) vorm gegeven en de uitvoering is goed.

2.5.4. Uitgaansleven in Purmerend

Een discotheek is een al lang gekoesterde wens onder de Purmerendse jeugd. Er liggen prachtige plannen voor de realisatie van een dergelijk voorziening. De RO-procedures die nu worden doorlopen vormen nog enige tijd een hindernis bij de realisatie. De gemeente staat positief tegenover tussentijdse oplossingen, bijvoorbeeld door het gebruik maken van al bestaande mogelijkheden.

2.5.5. Sport en vrije tijd

Sport is goed voor de lichamelijke gezondheid en biedt zeker in teamverband ook goede kansen om sociale vaardigheden verder te ontwikkelen.

De gemeentelijke bemoeienis met sport en recreatie is erop gericht sport- en recreatiebeoefening voor iedereen, dus ook voor de jeugd, mogelijk te maken en te bevorderen.

Voor het uitvoeren van het sport- en recreatiebeleid worden een viertal hoofdelementen onderscheiden,

- sportaccommodaties (binnen en buiten),
- stimuleren van sport- en recreatiebeoefening,
- deelname aan sport en recreatie
- algemene recreatie.

2.5.6. Sportaccommodatiebeleid

Een goede spreiding, situering en bereikbaarheid van de binnen- en buitensportaccommodaties is van groot belang voor de leefbaarheid in de wijken. Voor de jeugd betekent dit een herkenbare ontmoetingsplek in hun wijk. Naast het hebben van gymnastieklokalen is ook een sportzaal voor het spelen van wedstrijden noodzakelijk.

Naast de gemeentelijke en non-profitinstellingen zijn ook commerciële instellingen actief op het gebied van sport en recreatie. Het zijn aanvullingen op het totale pakket van vrijetijdsbesteding. Bij de realisatie van commerciële voorzieningen (zoals een kart-, skibaan, avonturenspeelhal, fitnessruimte, enz.) is actieve en ondersteunende medewerking van de gemeente gewenst.

2.5.7. Sportbuurtwerk

Een goede voorziening die bijdraagt aan de bevordering van sportdeelname, zorgt voor levendigheid in de wijken, en die een bijdrage levert aan het verbeteren van de leefbaarheid en aan het bestrijden van mogelijke overlast. Prima werk dat minmaal op de huidige voet moet worden voortgezet

2.5.8. Recreatiebeleid

Naast wat georganiseerd wordt zijn in Purmerend vele mogelijkheden om de vrije tijd zelfstandig op een sportieve en recreatieve wijze invulling te geven. De gemeente Purmerend heeft hierin een voorwaardenscheppende rol, wat zich uit in de aanwezigheid van ruim 300 speelvoorzieningen, de wijk- en stadsparken en het Purmerbos. In de regio zijn Hemmeland en Twiske recreatievoorzieningen die voor de wat oudere Purmerendse jeugd goed bereikbaar zijn en ook veelvuldig worden gebruikt. Bij de (her)inrichting van de speelvoorzieningen, zowel op buurt-, wijk- als stedelijk niveau, vindt een nauwe samenwerking plaats met de omwonenden (jong en oud). Voor de wijk Weidevenne wordt in samenwerking met stedenbouwkundigen, projectontwikkelaars, makelaars en bouwbedrijven een plan ontwikkeld om integraal met de woningbouw invulling te geven aan de speelvoorzieningen. Een voorbeeld hiervan is de pas geopende skatebaan in Weidevenne.

2.5.9. Speeltuinen

Momenteel zijn ontwikkelingen gaande voor het realiseren van een (stedelijke) speeltuin. Deze speeltuin moet er echt binnen afzienbare tijd komen.

2.6. Wonen

Een goede woning met daarin een eigen ruimte voor elk kind is een mooie basis voor de ontwikkeling naar volwassenheid. Als zo'n woning dan ook nog eens staat in een buurt of wijk met weinig of geen (snel-)verkeer en speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken binnen handbereik zijn, dan zijn er ook in de woonomgeving goede voorwaarden gecreëerd voor een gunstig opgroeklimaat.

Purmerend heeft, zeker in de nieuwbouwwijken die de laatste decennia zijn gebouwd, de wijken een zo veilig mogelijke verkeersontsluiting te geven. De kleintjes hebben voldoende plek en gelegenheid om te spelen. Voor de opgroeiende, wat oudere jeugd zijn de speelmogelijkheden in sommige wijken echter onvoldoende.

In de ontwikkeling van wijken en buurten moet structureel "ruige" speelruimte worden gecreëerd. Een plek waar je kunt ravotten, hutten bouwen en picknicken. Buiten spelen met leeftijdgenoten, je fantasie in het spel kunnen uitleven en vorm geven zijn prima ervaringen voor een evenwichtige en inspirerende opgroeifase.

2.6.1. *Ontmoeten in de buitenruimte*

In de puberleeftijd ontmoeten jongeren elkaar ook graag in de buitenruimte. In elke wijk moeten voorzieningen zijn die dat ontmoeten faciliteren. Dat kan in de vorm van overdekte hangplekken, voetbal-, panna- basketbalveldjes, en combinaties daarvan. Zitmeubelen en toestellen die uitnodigen tot sportieve inspanningen kunnen deel uitmaken van dit soort plekken. Goed ingerichte plekken zullen ook door andere groepen inwoners gebruikt gaan worden. In goed overleg met jongeren en wijkkerngroepen worden in de hele stad, verspreid over alle wijken van dit soort plekken gerealiseerd, zodat jongeren binnen hun eigen wijk plekken hebben waar ze elkaar in de openbare ruimte kunnen ontmoeten en ontspannen.

2.6.2. *Huisvesting voor jongeren*

En dan komt er een moment dat een jongere het ouderlijke nest wil of soms moet verlaten. Het is niet gemakkelijk om in Purmerend als starter een plek te vinden. Als je om wat voor reden dan ook het ouderlijk huis moet verlaten, en op jezelf bent aangewezen als jongere, is het een probleem om geschikte woonruimte te vinden.

Uit de laatste omnibusenquête blijkt dat een groot deel van de jongeren best in Purmerend wil blijven wonen. Alleen is er het probleem: hoe kom ik aan een (betaalbare) woning?

O oplossingen:

Starters

- Bouwen van jongerenhuisvesting. Veel permanente plekken zijn nodig en snelle realisatie tijdelijke huisvesting om de nood te lenigen is dringend gewenst. Dit geldt voor jonge stellen en voor alleenstaande jongeren.
- Uitbreiden van het gebruik van starterleningen. Intensieve voorlichting aan de potentiële doelgroep over deze mogelijkheden.
- Bij de ontwikkeling van Wonen boven winkels mogelijkheden voor jongerenhuisvesting realiseren.
- Ontwikkelen van mogelijkheden om via collectief particulier opdrachtgeverschap te komen tot betaalbare huisvesting voor jongeren.
- Aandacht is geboden voor de koop- en de huursector.

Huisvesting in probleemsituaties

- Een deel van de uitbreiding van de opvang van dak- thuislozen moet worden gereserveerd voor jongeren tot 23 jaar.
- Mogelijkheden onderzoeken voor het bieden van inkomensondersteuning aan jongeren van 16 en 17 jaar die noodgedwongen het huis uit moeten.
- Huisvestingsmogelijkheden en opvang voor tienermoeders.
- Speciale aandacht is nodig voor meer plekken bij begeleide huisvesting voor jongeren met (lichte) verstandelijke beperkingen (de MEE-klanten).

2.7. Veiligheid

Hier gaat het in de eerste plaats om veilig opgroeien van kinderen. Een psychisch en fysiek veilige omgeving biedt de beste randvoorwaarden voor een optimale ontplooiing van het lichaam en de talenten.

Een huis met opvoeders die een veilig en warm nest bieden, die ontwikkeling stimuleren en grenzen stellen waar dat gewenst of noodzakelijk is.

Een leefomgeving die veilig is ingericht.

Er komt een tijd in de ontwikkeling van het kind, de jongere dat hij of zij ook geacht wordt en in staat moet zijn om zelf een bijdrage te leveren aan een veilige samenleving. Dat geldt voor deelname aan het wegverkeer; waarbij eigen veiligheid en die van andere verkeersdeelnemers hand in hand horen te gaan. Ook in het maatschappelijk verkeer moeten kinderen veilig kind kunnen zijn en kan, naarmate ze ouder worden, meer en meer van ze verwacht worden dat ze zelf ook een bijdrage leveren aan een veilige samenleving. Dat geldt voor het voorkomen van overlast in de vorm van geluid en vernieling. En ook in gedrag naar andere personen. Het is van belang dat er duidelijke grenzen worden gesteld: wat is wel acceptabel en wat niet. De bereidheid om corrigerend en desnoods sanctionerend op te treden als gestelde grenzen (stelselmatig) worden overtreden moet duidelijk worden gecommuniceerd en zichtbaar zijn.

Ouders, toezichhouders, onderwijs en politie moeten hier elk hun eigen taak in oppakken. Ontwikkelen, uitproberen, ontplooiën is prima, maar de grenzen moeten duidelijk zijn en gerespecteerd worden.

2.7.1. *In contact blijven*

Het straathoekwerk heeft opnieuw zijn intrede gedaan in Purmerend. In samenwerking met de ambulante jongerenwerkers van het welzijnswerk leggen zij contacten met de groepen hangjongeren in Purmerend. Bedoeld om een beeld te krijgen van de groepen en vast te kunnen stellen in hoeverre er sprake is van probleemgroepen en om in situaties waar dat nodig is corrigerend en doorverwijzend te kunnen optreden. De eerste resultaten van dit werk zijn veelbelovend en worden gecommuniceerd in de Wijkinterventieteams die per wijk functioneren.

Op dit moment wordt in relatie met het inloopexperiment in de Zuidpool in de Purmer-Zuid een actie gehouden om echt alle groepen in die wijk in kaart te brengen, te beschrijven en vast te kunnen stellen of en zo ja welke acties richting deze groepen zijn gewenst.

Het is van belang om alle groepen ook in beeld te houden, want het verloop in samenstelling van de groepen is groot en de plekken waar ze zijn veranderen snel.

2.7.2. *Halt*

Voorbeeld van een prima aanpak. Veel aandacht voor preventie via voorlichting over ongewenst gedrag op basisscholen en in het voortgezet onderwijs. Deze activiteiten vinden plaats in samenwerking met Politie, Brijder verslavingszorg en Straathoekwerk.

Daarnaast een goede aanpak van jonge "boefjes". In die aanpak staat bewustwording over de effecten van het ongewenste gedrag voorop, gekoppeld aan excuses voor het slachtoffer en een sanctie in de vorm van taakstraf. Waar mogelijk wordt de taakstraf uitgevoerd bij de benadeelde en heeft de vorm van een werkstraf of het maken van een werkstuk.

Als er sprake is van schade, bemiddelt Halt ook bij het realiseren van schadevergoeding. De formatie van Halt loopt tegen grenzen aan. Op piektijden kan er niet altijd zo snel als wenselijk is gereageerd worden. Lik-op-stuk is van groot belang bij het realiseren van een optimaal resultaat van de Haltaanpak.

2.7.3. *Nieuwe perspectieven*

Enkele jaren geleden in Purmerend ingevoerd. Blijkt een goede methode om jongeren die het risico lopen het criminele pad op te gaan bij te sturen. De kracht van dit project zit vooral in het creëren van een sociale omgeving voor de jongere die hem of haar stimuleert om zich

positief te ontwikkelen, in de gaten houdt en corrigeert als dat nodig is. Een goed project waarbij de vraag groter is dan het aanbod.

2.7.4. Nieuwe perspectieven bij terugkeer

Toch zijn er ook jongeren die het criminele pad inslaan en uiteindelijk in een justitiële inrichting belanden. Zeker als dat meerdere malen plaats vindt wordt het steeds moeilijker om ze uit het “circuit” te krijgen. Speciaal voor deze groep start binnenkort een experiment met een variant op nieuwe perspectieven; “Nieuwe perspectieven bij terugkeer” uit de inrichting. Dit behelst een zeer intensieve variant van het vorige project. In dit project staat behalve het creëren van een goede sociale omgeving ook het bieden van een alternatief op de voorgrond. Waar mogelijk/gewenst is plaatsing van de jongere op de Talentenwerkplaats aan de orde. Daar kan de weg naar een reguliere betaalde baan of leerwerktraject worden ingeslagen.

2.7.5. Jeugdstrafrechten

De samenwerking in deze keten moet worden verbeterd. Naadloze overdracht van klanten, een goede informatieoverdracht en een op elkaar aansluitende aanpak moeten leiden tot verbetering van de totale uitvoering. Samenwerking tussen politie, Openbaar Ministerie, Halt en leerplicht moet leiden tot een snelle aanpak van overtreeders, en voorkomen dat escalatie naar echte criminaliteit plaatsvindt. Ook ondersteuning door het zorgstelsel moet goed worden vorm gegeven.

2.7.6. Alcohol en andere drugs

Het drugsgebruik in Nederland is redelijk stabiel te noemen. Het beleid waarin een combinatie van gedogen van gebruik van softdrugs en bestrijden van hard drugs de kern vormt werkt redelijk succesvol.

Dat neemt niet weg dat voorlichting over de effecten van drugsgebruik absoluut noodzakelijk blijft net als de bestrijding van harddrugsgebruik en –handel.

Het gebruik van alcohol onder de jeugd in Nederland neemt toe en leidt tot meer excessen. Op steeds jongere leeftijd wordt begonnen met alcoholconsumptie en excessief gebruik neemt ook toe.

De laatste paar jaren is de aandacht voor dit probleem sterk toegenomen en de (landelijke) campagnes die worden gevoerd beginnen hun vruchten af te werpen.

Voorlichting aan jongeren en hun ouders is hier een wezenlijk onderdeel waarbij wij als gemeente ook een rol kunnen/moeten spelen.

Wetenschappelijk onderzoek heeft onomstotelijk aangetoond dat vroeg beginnen met alcoholconsumptie leidt tot onherstelbare beschadigingen van de nog in ontwikkeling zijnde hersenen.

Strikte handhaving van de gestelde grenzen voor verkoop van alcohol en toegang tot café's en bars moet grote prioriteit krijgen in het Purmerends handhavingsbeleid. Ook dronkenschap in de openbare ruimte moet worden bestreden.

Een aantal concrete acties op dit punt zal te vinden zijn in de nota Gezondheidsbeleid die op korte termijn zal verschijnen.

2.7.7. Interculturaliteit

Nederland is een smeltkroes van culturen geworden in de afgelopen decennia. De situatie van een multiculturele samenleving is een gegeven. Er is geen land in de wereld waar zo veel verschillende nationaliteiten en culturen bij en door elkaar wonen op een dergelijk beperkte ruimte als in Nederland.

De manier waarop we met dit gegeven omgaan is de afgelopen jaren steeds nadrukkelijker op de politieke en maatschappelijke agenda komen te staan. Wat hoe dan ook moet worden voorkomen is dat verschillende bevolkingsgroepen tegenover elkaar komen te staan.

Kennis van de Nederlandse taal, cultuur, normen en waarden is belangrijk voor de nieuwkomers, maar evengoed is het van belang dat autochtone Nederlanders kennis nemen van wat voor de nieuwkomers belangrijke culturele waarden zijn en welke normen voor hen

van belang zijn. Voor allen moet duidelijk zijn dat de Nederlandse wetgeving het uitgangspunt is voor onze samenleving, maar dat daarbinnen ruimte is voor ieders eigenheid. Autochtone Nederlanders kennen hun culturele, religieuze en normatieve verschillen net als de diverse allochtone groepen.

De kunst is om een balans te vinden in het naast elkaar laten bestaan van deze verschillen en het vormen van een gemeenschappelijk gedragen manier van met elkaar omgaan.

Voor de gemeentelijke overheid ligt hier vooral een taak in het initiëren en faciliteren van mogelijkheden en initiatieven die tot doel hebben de kennis over elkaar te vergroten en op respectvolle manier met elkaar te leren samenleven.

Als ergens de regel geldt: jong geleerd is oud gedaan, dan wel op dit vlak.

Deze manier van met elkaar in gesprek zijn en elkaar leren kennen levert een bijdrage aan het voorkomen en reduceren van polarisatie en radicalisering.

Projecten die zicht richten op het verbinden van groepen in de samenleving moeten worden gestimuleerd en in het zonnetje worden gezet. Ook projecten die zich richten op het ontwikkelen van talent bij jongeren die zich achtergesteld voelen of niet gezien verdienen ondersteuning door de gemeente.

2.8. Participatie

Het betrekken van de jeugd zelf bij het bedenken, vormgeven en uitvoeren van beleid. Er zijn een aantal goede initiatieven in Purmerend om de jeugd te betrekken bij de politiek. Met enige regelmaat verschijnen er schoolklassen in het stadhuis en wonen leerlingen commissievergaderingen bij. Zo nu en dan is er ook een burgerinitiatief vanuit jongeren en in het kader van maatschappijleer is er soms overleg met college, raad en/of ambtenaren.

Daarnaast worden er door onze onderzoeksafdeling B&I zeer regelmatig uitgebreide jeugdenquêtes gehouden en beschikken we over een heus internetjeugdpanel. Het in deze notitie beschreven beleid is grotendeels geschreven vanuit het perspectief van de volwassenen. Het gaat vooral over kinderen, jeugd en jongeren, waarbij overigens wel gebruik is gemaakt van de gegevens uit de onderzoeken onder de jeugd.

Hier is nog een wereld te winnen.

Ideeën die in samenwerking met jongeren verder onderzocht kunnen worden en moeten leiden tot concrete voorstellen:

- Instellen van jongerenraad. Een raad die als adviescollege voor de werkelijke raad functioneert en die de realisatie van het door de raad vastgestelde/gewenste beleid nauwgezet volgt. Daarnaast is er natuurlijk ook de mogelijkheid om zelf met initiatieven te komen.
- Onderzoek naar een aansprekend activiteiten aanbod voor 16+ jongeren en mogelijke realisatie van een Stedelijk Jongeren Centrum. Hier ligt een prachtige uitdaging om het proces rondom een goed activiteiten aanbod en een mogelijk Stedelijk Jongeren Centrum samen met de Purmerendse jongeren vorm te gaan geven. Allereerst door via goed onderzoek vast te stellen wat er allemaal aan activiteiten zou moeten komen, vervolgens keuzes te maken over wat binnen de gegeven kaders van ruimte en geld kan. Bij een positief besluit over het realiseren van Stedelijk Jongeren Centrum ook meedoen in de vormgeving van het geheel, misschien ook in het bouwproces en tenslotte ook een rol te spelen bij de exploitatie van het centrum.
- Gebruik maken van de mogelijkheden van het instituut Publiek-politiek dat vooral gericht is op het versterken van de band tussen jongeren en de lokale politiek.
- Inschakelen van de stichting Shoot. Een initiatief van professionele programmamakers uit Hilversum om in samenwerking met hangjongeren in beeld te brengen wat hen bezig houdt en daarna met voorstellen te komen.
- Internettoepassingen om discussie tussen jeugd, beleidsmakers en politiek te bevorderen. Hiermee is experimenteren met het binnen gegeven grenzen nemen van concrete besluiten een sterke impuls voor het verhogen van het gevoel "serieus te worden genomen"
- De wethouder jeugdzaken gaat middelbare scholen bezoeken om in overleg met een schoolklas kennis te nemen van hun leefwereld en ideeën op te doen voor jeugdbeleid.

Uitdagende opties om de jeugd echt te laten participeren.

Niet over, maar met de jeugd.

3. SAMENVATTING

De jeugdvisie:

Kinderen en jongeren groeien op in een leefomgeving en in een pedagogisch klimaat waarin hen alle ruimte en waar nodig ondersteuning en begeleiding geboden wordt. Ze kunnen veilig kind zijn. Ze worden uitgedaagd om hun talenten volledig te ontplooien. Waarbij ze zich zodanig ontwikkelen dat ze als individu met zelfvertrouwen in het leven staan en zich ook realiseren dat ze een onderdeel zijn van de samenleving, zich daarnaar gedragen. Dat ze hun verantwoordelijkheid nemen, meedoen en daarvoor zelfwaardering hebben, die aan anderen geven en ook van hen krijgen.

Elementaire kaders

1. Het versterken van het zelfoplossend vermogen.
2. Evenwichtige verdeling van aandacht voor alle doelgroepen binnen de jeugd.
3. Het vinden van de balans tussen enerzijds de helpende hand, de positieve persoonlijke aandacht, en anderzijds het niet accepteren en sanctioneren van maatschappelijk onaangepast gedrag.
4. Onder het motto: 'beter voorkomen dan genezen' veel aandacht voor preventie, vroegsignalering en vroeghulp.
5. Bij begeleiding is continuïteit van doorslaggevende betekenis.
6. Op maat gemaakte en uitgebreide informatievoorziening met aandacht voor zorgvuldig en begrijpelijk taalgebruik.
7. Op probleemsignalen moet snel worden gereageerd.
8. In contact blijven met probleemjongeren om verdwijnen in de anonimiteit te voorkomen.

Beleidsprioriteiten

1. Zorg voor een breed aanbod van opvoedingsondersteuning voor alle ouders.
2. Pak de multi-probleemgezinnen aan met samenhangende hulpverlening met één plan en één aanspreekpunt.
3. Versterk het zelfoplossend vermogen van jeugd en ouders.
4. Pak kindermishandeling en -verwaarlozing aan door de bereidheid tot signaleren te verhogen en door snel te reageren op signalen.
5. Geef aandacht aan jongeren die geen startkwalificatie hebben, (neiging tot) crimineel gedrag vertonen, verslavingsproblemen hebben, radicaliseren of grote schulden hebben.
6. Bevorder onder de regie van de gemeente de samenwerking in de keten bij het uitvoeren van het jeugdbeleid.
7. Blijf voortdurend in contact met de jeugd om te weten wat hen beweegt, om daarmee een goed activiteitenaanbod te kunnen creëren.

Speerpunten

Enkele speerpunten die op grond van de visie, de kaders en de beleidsprioriteiten nader moeten worden uitgewerkt. Gegroepeerd naar:

- Kan binnen vastgestelde programma's en middelen
- Kan zonder extra eigen middelen
- Leidt (mogelijk) tot nieuwe voorstellen met financiële implicaties

Kan binnen vastgestelde programma's en middelen

1. Het voorbereiden van een experiment met Eigen Kracht Conferenties;
2. Het breed toepassen van de Triple P-methodiek in het pedagogische werkveld.
3. Het onderzoeken van creatieve wegen om maatschappelijke participatie te bevorderen van kinderen van gezinnen die op inkomensondersteuning zijn aangewezen.
4. In elke wijk worden meerdere ontmoetingsplekken voor jongeren gerealiseerd in de openbare ruimte. Zo'n plek biedt overdekte zitmogelijkheden al dan niet gecombineerd met sportieve voorzieningen. De raad mandateert het college om deze plekken binnen elke wijk aan te wijzen.
5. Het uitwerken van een plan van aanpak om blijvend zicht te hebben en te houden op de groepen jeugdigen die in de openbare ruimte opereren. Waarbij duidelijk is welke groepen hinderlijk of crimineel gedrag vertonen en hoe hiermee wordt omgegaan.

Kan zonder extra eigen middelen

6. Het vormgeven van een lokale educatieve agenda met de volgende onderwerpen;
 - voor- en vroegschoolse educatie
 - zorg in en om de school
 - zorg voor jeugdigen die buiten de boot dreigen te vallen
 - handhaving leerplicht
 - schoolmaatschappelijke werk
 - opvoedingsondersteuning aan ouders met kinderen in de puberteit
 - het stimuleren van talentontwikkeling
 - samenwerking in het Jongerenloket

Leidt (mogelijk) tot nieuwe voorstellen met financiële implicaties

7. Plan voor mogelijke uitbreiding van het project Weefraam opstellen.
8. Het opstellen van een plan voor de doorontwikkeling en modernisering van Natuur- en Milieueducatie.
9. Het maken van een plan van voor een aansprekend activiteitenaanbod voor jongeren en onderzoeken of dit wellicht moet leiden tot het opzetten van een Stedelijk Jongerencentrum.
10. De mogelijkheden te onderzoeken om in verschillende wijken "ruige" speelplekken te ontwikkelen.
11. Het maken van een plan voor passende huisvesting voor de doelgroep jongeren.
12. Te onderzoeken in hoeverre het wenselijk/noodzakelijk is om de capaciteit bij bureau Halt uit te breiden.
13. Het maken van een plan van aanpak voor strikte handhaving van de grenzen die gelden voor alcoholverkoop en -consumptie. Daarnaast met een aanpak gericht op bestrijding van alcoholmisbruik in de openbare ruimte. Dit repressieve beleid dient gecombineerd te worden met voorlichting, preventie en stimuleren van alcoholvrije feesten voor jongeren.
14. Het in 2009 uitwerken van minimaal 2 voorstellen om jongeren meer te betrekken bij beleidsvorming en -uitvoering.